Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o harmonizaci právních předpisů členských států týkajících se rádiových zařízení

COM(2012) 584 final – 2012/0283 (COD)

(2013/C 133/11)

Zpravodaj: **pan HERNÁNDEZ BATALLER**

Dne 25. října 2012 se Evropský parlament a dne 5. listopadu 2012 Rada, v souladu s články 26 a 114 Smlouvy o fungování Evropské unie, rozhodly konzultovat Evropský hospodářský a sociální výbor ve věci

návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o harmonizaci právních předpisů členských států týkajících se dodávání rádiových zařízení na trh

COM(2012) 584 final – 2012/0283 (COD).

Specializovaná sekce Jednotný trh, výroba a spotřeba, kterou Výbor pověřil přípravou podkladů na toto téma, přijala stanovisko dne 5. února 2013.

Na 487. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 13. a 14. února 2013 (jednání dne 13. února), přijal Evropský hospodářský a sociální výbor následující stanovisko 74 hlasy pro a 1 člen se zdržel hlasování.

1. **Závěry a doporučení**

1.1 EHSV podporuje návrh Komise vzhledem k tomu, že zjednodušuje právní systém, vyjasňuje platné normy a zvyšuje konzistentnost unijního práva v oblasti uvádění zboží na trh.

1.2 Je nutné zdůraznit, že odpovědnost za soulad výrobku s právními předpisy by měly mít hospodářské subjekty podle role, kterou hrají v dodavatelském řetězci, aby byla zajištěna vysoká úroveň ochrany zdraví a bezpečnosti spotřebitelů. EHSV žádá Komisi a členské státy, aby v rámci své příslušné odpovědnosti zajistily, aby výrobky ze třetích zemí vstupující na trh Unie splňovaly požadavky této směrnice.

1.3 Pokud jde o pravidla pro sankce, EHSV Komisi žádá o větší upřesnění charakteru, typologie protiprávního jednání a minimální hranice sankcí na nadnárodní úrovni, i když je budou zaručovat právní předpisy členských států. Z toho důvodu pozorně očekává, až Komise přijme tzv. balíček dozoru nad trhem, v němž se detailně zabývá vyšší mírou spolupráce a harmonizace.

1.4 Komise, výrobci a spotřebitelé by se měli zabývat možností v budoucnu vytvořit nový systém označování, který by umožňoval určit původ a zajistit sledovatelnost produktů za účelem lepšího informování spotřebitelů.

2. **Úvod**

2.1 Právní rámec platný na unijní úrovni od roku 1999 [1] pro volný pohyb, uvádění na trh a do provozu v EU rádiových zařízení a telekomunikačních koncových zařízení měl zásadní význam pro realizaci vnitřního trhu v této oblasti.

2.2 EHSV se k tomuto předpisu, který obsahoval základní požadavky na ochranu zdraví a bezpečnost, na elektromagnetickou kompatibilitu a pro zabránění škodlivým interferencím, tehdy vyjádřil příznivě [2]. Byl součástí tzv. nového přístupu v právních předpisech tím, že zaváděl technické požadavky v rámci nezávazných harmonizovaných norem a právní požadavky omezoval na nutný základ [3].

2.2.1 Platný právní rámec je komplikovaný, neboť na základě směrnice 1999/5/ES mohou být na trh uváděna pouze zařízení, která splňují požadavky směrnice, a členské státy nesmějí zavádět další omezení, jež na vnitrostátní úrovni upravují tytéž požadavky, zejména ochranu zdraví a bezpečnosti, elektromagnetickou kompatibilitu a zabránění škodlivým interferencím.

2.2.2 Na tyto výrobky se vztahují i jiné právní předpisy EU, zejména směrnice o nebezpečných látkách, směrnice o odpadních elektrických a elektronických zařízeních, směrnice o bateriích a akumulátorech a prováděcí opatření podle směrnice o ekodesignu.

2.2.3 Na druhou stranu se na uvádění do provozu a používání rádiových zařízení vztahují vnitrostátní předpisy. Při výkonu této pravomoci členské státy musí postupovat v souladu s právními předpisy EU, jimiž jsou zejména:

— všeobecný rámec pro politiku spektra stanovený v programu politiky rádiového spektra;

[1] Úř. věst. L 91, 7.4.1999, s. 10.

[2] Úř. věst. C 73, 9.3.1998, s. 10 (není k dispozici v češtině).

[3] Viz rozhodnutí Rady 90/683/EHS (Úř. věst. L 380, 31.12.1990, s. 13) (*není k dispozici v češtině*) a rozhodnutí Rady 93/465/EHS (Úř. věst. L 220, 30.8.1993, s. 23), v současné době zrušená.

— všeobecná kritéria stanovená rámcovou směrnicí o elektronických komunikacích;

— podmínky pro udělení oprávnění k využívání spektra stanovené v autorizační směrnici o elektronických komunikacích;

— prováděcí opatření podle rozhodnutí o rádiovém spektru, která harmonizují technické podmínky pro využívání určitých pásem spektra v EU a která jsou závazná pro všechny členské státy EU.

2.3 K tomu je třeba připočíst nutný soulad s ostatními politikami a cíli Unie, zejména s novým legislativním rámcem pro uvádění výrobků na trh přijatým v roce 2008 ([4]), jehož účel a cíle EHSV sdílí ([5]), neboť stanovuje společný rámec:

— pro uvádění výrobků na trh;

— obecných zásad a referenčních ustanovení, jež se mají použít v právních předpisech, které harmonizují podmínky uvádění výrobků na trh, s cílem poskytnout souvislý základ pro revize nebo přepracování uvedených právních předpisů.

2.4 Z důvodu překonání tohoto komplikovaného právního rámce Komise předkládá návrh, jehož cílem je vyjasnit uplatňování směrnice 1999/5/ES a nahradit ji tak, aby bylo možné odstranit zbytečnou administrativní zátěž pro podniky a orgány veřejné správy, a to zvýšením flexibility spektra a zmírněním náročnosti administrativních postupů při využívání spektra.

3. **Návrh Komise**

Nejvýznamnější prvky návrhu na revizi směrnice jsou následující:

3.1 Harmonizace s rozhodnutím č. 768/2008/ES o společném rámci pro uvádění výrobků na trh (včetně definicí stanovených v kapitole R1 rozhodnutí č. 768/2008/ES); povinnosti hospodářských subjektů; tři moduly pro posuzování shody; povinnosti pro oznamování subjektů posuzování shody a zjednodušené ochranné postupy.

3.2 Rozhodnutí č. 768/2008/ES bylo přijato společně s nařízením (ES) č. 765/2008 (o akreditaci a dozoru nad trhem). Stanovila se jimi pravidla pro lepší fungování vnitřního trhu, neboť stanovují nejen hlavní a ucelený přístup k politice technické harmonizace ve vztahu k bezpečnosti výrobků, ale rovněž i skutečnému a účinnému režimu dozoru nad trhem pro veškeré zboží uváděné na trh, ať už pochází z EU nebo ze třetích zemí. Dále také posilují ochranu spotřebitelů jednotného trhu.

3.3 Zavádí se nová definice „rádiových zařízení“, která zahrnuje veškerá a pouze ta zařízení, která jsou určena k vysílání signálů pomocí rádiového spektra, ať už za účelem komunikace nebo jiným. Odsud pramení i její nový název „Směrnice o dodávání rádiových zařízení na trh“. Směrnice se nevztahuje na pevná koncová zařízení.

3.4 Návrh umožňuje:

— požadovat, aby rádiová zařízení byla interoperabilní s příslušenstvím, například nabíječkami;

— vyžadovat, aby byla softwarová rádiová zařízení složena pouze z takových kombinací softwaru a hardwaru, které vyhovují předpisům. K tomuto účelu umožňuje přijmout taková opatření, aby se zabránilo tomu, že tento právní požadavek bude na trhu představovat překážky hospodářské soutěži pro software od třetích stran.

3.5 Zavádí možnost požadovat, aby byly do centrálního rejstříku zaregistrovány výrobky kategorií, jež vykazují nízkou úroveň dodržování předpisů, a to na základě informací ohledně dodržování předpisů poskytnutých členskými státy.

3.6 Návrh vyjasňuje vztah mezi směrnicí 1999/5/ES a právními předpisy EU a členských států o využívání rádiového spektra.

3.7 Zjednodušuje a omezuje tyto administrativní povinnosti:

a) nová definice rádiového zařízení jasným způsobem vymezuje oblast působnosti vůči směrnici o elektromagnetické kompatibilitě,

b) čistě přijímací zařízení a pevná koncová zařízení již nebudou spadat do působnosti směrnice a místo toho se na ně budou vztahovat směrnice o elektromagnetické kompatibilitě a směrnice o elektrických zařízeních určených pro používání v určitých mezích napětí nebo, v závislosti na napětí uvedených zařízení, do působnosti směrnice o elektromagnetické kompatibilitě a směrnice o obecné bezpečnosti výrobků; znamená to určitý úbytek administrativních povinností,

c) vypouští se požadavek oznámit uvádění na trh zařízení používajícího frekvenční pásma, která nejsou v EU harmonizována,

([4]) Úř. věst. L 218, 13.8.2008, s. 30 a 82.
([5]) Úř. věst. C 120, 16.5.2008, s. 1.

d) vypouští se povinnosti producentů:

— připevňovat k výrobku identifikátor třídy zařízení;

— opatřit označením CE návod k použití,

e) z textu směrnice se vypouštějí požadavky na podporu hospodářské soutěže na trhu s koncovými zařízeními (týkající se specifikací rozhraní a technických důvodů v souvislosti s propojením telekomunikačních koncových zařízení s rozhraními) vzhledem k tomu, že podobné požadavky obsahuje směrnice o hospodářské soutěži na trhu s telekomunikačními koncovými zařízeními.

3.8 V neposlední řadě se návrh směrnice přizpůsobuje SFEU a ustanovením nařízení (EU) č. 182/2011 o výkonu prováděcích pravomocí Komisí, postupech pro výkon prováděcích a přenesených pravomocí, jakož i výkonu přenesené pravomoci, zejména:

— prováděcí pravomoci se navrhují pro stanovení tříd zařízení a uvádění informací o zeměpisné oblasti použití a o omezeních použití rádiových zařízení,

— přenesené pravomoci se navrhují pro přizpůsobování přílohy II, která obsahuje seznam některých zařízení, na než se vztahuje definice rádiového zařízení či nikoli, dodatečné základní požadavky, poskytování informací o souladu s předpisy u softwarových rádiových zařízení a požadavek na zaregistrování některých kategorií rádiových zařízení, technickému pokroku.

4. **Obecné připomínky**

4.1 EHSV podporuje návrh Komise vzhledem k tomu, že zvyšuje soudržnost unijního práva podle článku 7 SFEU a že se Komise rozhodla pro legislativní techniku nazývanou „substituce“, jež spočívá v přijetí nového právního aktu, který v jediném dokumentu slučuje jak podstatné změny dosavadního aktu, tak i nezměněná ustanovení uvedeného aktu – nový akt nahrazuje a ruší akt předchozí a přizpůsobuje se terminologii obsažené v rozhodnutí č. 768/2008/ES a v Lisabonské smlouvě.

4.2 Volný pohyb zboží je jednou ze čtyř základních svobod zakotvených ve Smlouvách a návrh Komise podněcuje volný pohyb bezpečných výrobků posílením ochrany spotřebitele a konkurenceschopnosti podniků a vytvořením rovných podmínek hospodářské soutěže pro hospodářské subjekty.

4.3 Aby bylo možné evropskému průmyslu zaručit podmínky pro oživení konkurenceschopnosti, EHSV považuje za nezbytné, aby vnitřní trh zajistil plnou interoperabilitu a snížil roztříštěnost jak vnitrostátních trhů, tak investic do výzkumu a inovací.

4.4 EHSV zdůrazňuje, že je nutné rozvíjet proaktivní průmyslovou politiku, která by lépe odrážela rovnováhu mezi kapacitami producentů a technický právní rámec pro práva duševního vlastnictví a zejména druhy produktů, které by mohly odpovídat společným standardům, předpisům a harmonizovaným postupům.

4.5 Přijetí technických standardů a právních norem by mělo probíhat v souladu se zásadami nové politiky normalizace, veřejným a transparentním způsobem, za plné účasti sociálních partnerů a zástupců organizované občanské společnosti.

5. **Konkrétní připomínky**

5.1 Pokud jde o oblast působnosti, čl. 1 odst. 3 vylučuje celou řadu rádiových zařízení výlučně používaných k činnostem, které souvisejí s „veřejnou bezpečností“, a vedle obrany či bezpečnosti státu zahrnují další oblasti, jako je hospodářský blahobyt státu – ty by se měly z důvodu větší jednoznačnosti předpisu definovat nebo vyjasnit.

5.1.1 Na druhé straně ačkoli jsou tato zařízení čl. 1 odst. 3 vyloučena, nejsou uvedena v Příloze I jako „zařízení, na která se tato směrnice nevztahuje“.

5.2 EHSV se staví kladně ke vzájemné spolupráci prostřednictvím sítí s jinými rádiovými zařízeními a k připojení k rozhraním vhodného typu po celé Unii, neboť se tím může zjednodušit používání rádiových zařízení a usnadnit interoperabilita rádiových zařízení a příslušenství.

5.3 Pro lepší ochranu údajů a soukromí uživatelů je nutno rozvinout etický a sociální rozměr technologických bezpečnostních aplikací již ve fázi návrhu, aby bylo možné zaručit jejich společenskou přijatelnost. Je nutno zaručit ochranu základních práv občanů ve všech fázích počínaje návrhem až po normalizaci a technologickou aplikaci v praxi jejím zavedením již od počátečních fází.

5.4 U unijních výrobků, ale i u výrobků z třetích zemí by měly být vyjasněny příslušné požadavky na uvedení na trh. Proto by se článek 6 měl vztahovat k situacím, kdy se předpokládá plnění základních požadavků stanovených ve směrnici (evropské harmonizované normy, mezinárodní normy zveřejněné Komisí), jakož i předpokládané dodatečné vnitrostátní normy.

5.5 EHSV doporučuje Komisi a členským státům, aby výrobky uváděné na trh splňovaly stanovené požadavky v souvislosti s uvažovaným frekvenčním pásmem, aby bylo možné zabránit interferencím v pásmu 800 MHz i nežádoucí kontaminaci rádiového spektra. Toto doporučení je obzvláště nutné v přeshraničních oblastech, v nichž by bylo žádoucí sladění časových rozvrhů a aplikovaných technologií.

5.6 EHSV se vyslovuje pro přístup k tísňovým službám, zejména u osob se zdravotním postižením, a proto je nutné je koncipovat tak, aby byly slučitelné s požadovanými funkcemi.

5.7 Je velice důležité, aby odpovědnost za soulad výrobku s právními předpisy měly hospodářské subjekty podle role, kterou hrají v dodavatelském řetězci, aby byla zajištěna vysoká úroveň ochrany zdraví a bezpečnosti spotřebitelů a zároveň byla zaručena existence spravedlivé hospodářské soutěže na trhu Unie.

5.8 EHSV žádá Komisi a členské státy, aby v rámci své příslušné odpovědnosti zajistily, aby výrobky ze třetích zemí vstupující na trh Unie splňovaly požadavky této směrnice. Musí se zajistit, aby dovozci, kteří uvádějí výrobky na trh, plnili požadavky této směrnice a aby neuváděli výrobky, které s těmito požadavky v souladu nejsou či představují určité riziko.

5.9 Je nutno zajistit sledovatelnost rádiového zařízení v celém dodavatelském řetězci jakožto prostředek dozoru nad trhem, který usnadní právo spotřebitelů na informace.

5.10 EHSV opakuje ([6]), že stávající systém označení nezaručuje, že produkt prošel postupem přezkumu kvality a bezpečnosti, což nenaplňuje očekávání spotřebitelů.

5.11 Pokud jde o systém akreditace a posuzování shody, EHSV se vyslovuje pro jednotnou úroveň oznámených orgánů posuzování shody a přísnější výběrová kritéria a harmonizované postupy výběru u posuzování shody.

5.12 EHSV je rovněž toho názoru, že by se měly upevnit podmínky pro nezávislost oznámených orgánů posuzování shody tím, že se případy neslučitelnosti uvedené v čl. 26 odst. 4 rozšíří na období 2 či 3 let před provedením posouzení.

5.13 EHSV vyjadřuje obavy nad „akty v přenesené pravomoci“ uvedenými v návrhu, které nejsou vždy dostatečně konkretizovány, jako je tomu např. u článku 5 upravujícího registraci rádiových zařízení některých kategorií, který Komisi svěřuje pravomoc pozdější identifikace bez uvedení jakéhokoli kritéria, což jí může nadměrně rozšířit prostor pro uvážení.

5.14 Pokud jde o pravidla pro sankce, bylo by v návrhu na nadnárodní úrovni vhodné upřesnit charakter a minimální hranici sankcí, jež budou muset být zaručeny právními předpisy členských států, neboť v návrhu směrnice se vyskytuje pouze povinnost ze strany vnitrostátních orgánů stanovit pravidla sankcí ohledně tohoto chování přijetím „účinných, přiměřených a odrazujících“ opatření, a to může vést k tomu, že určití provozovatelé budou pro sebe vyhledávat nejvýhodnější soudní prostředí, nebo že bude v případě souběžných sankcí porušována zásada *„ne bis in idem“ (zákaz dvojího postihu).*

5.15 EHSV doporučuje, aby se lhůta 5 let stanovená čl. 47 odst. 2 vzhledem k dynamice tohoto odvětví zkrátila.

V Bruselu dne 13. února 2013.

předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Staffan NILSSON

([6]) Úř. věst. C 181, 21.6.2012, s. 105.